

TASCAM US-2x2 a US-4x4

Zvuková rozhraní, která si na nic nehrají, zato dobře hrají.

TASCAM US-2x2 a US-4x4

systém	Windows, Mac OS X, iOS
cena	US-2x2: 3.430 Kč US-4x4: 5.694 Kč (bez DPH)
výrobce	TASCAM www.tascam.eu
zapůjčil	AudioMaster CZ a.s. www.audiomaster.cz

Bylo by pouhým opakováním známé skutečnosti, kdybych znovu přesvědčoval čtenáře o tom, že nabídka zvukových rozhraní je přebohatá. Je tomu tak a každý, kdo aspoň trochu sleduje tento segment trhu zvukové techniky, může dosvědčit, že i přesto, že výběr je nejen bohatý, ale i velmi různorodý, přicházejí na trh novinky, které nabídku ještě více zahušťují. Zvuková rozhraní produkují nejen specializovaní výrobci, ale i ti, kteří tato zařízení zařadili do portfolia svých výrobků nejspíše proto, aby byli schopni nabídnout zákazníkům - a možná zejména značkovým patriotům - kompletní sortiment zvukové techniky pro vybavení domácích i profesionálních studií.

Nabízí se pak otázka, proč vybrat pro nákup právě ten konkrétní výrobek, připustíme-li, že jejich parametry jsou v podstatě srovnatelné a význačnější konstrukční speciality a z nich plynoucí extrémní zvuková kvalita jsou doménou opravdu jen těch výrobců, které je možno pokládat za specialisty v oboru. Jedním z důvodů výběru tedy opravdu může být obliba značky, která je synonymem stabilní kvality, spolehlivosti a tradice.

Jednou z firem, která dnes může nabídnout kompletní portfolio produktů zvukové techniky, je TASCAM, profesionální divize společnosti TEAC Corporation s více než třicetiletou tradicí, která zásobuje svou produkcí jak profesionální, tak i domácí studia. Nabídka zvukových rozhraní pro počítačové zpracování audia ve výrobním programu firmy TASCAM samozřejmě nemůže chybět a je velmi bohatá. Zahrnuje v současné době osm typů disponujících různými funkčními vybavením, takže si mezi nimi vybere jak ten, kdo vybavuje menší profesionální studio, tak i provozovatel studia domácího. Jak jsem již uvedl v předchozích odstavcích, roli při výběru mezi množstvím výrobců bude nepochybně hrát i zmíněná sympatie ke značce.

V centru mé pozornosti nyní stojí dvě novinky firmy TASCAM. Rozhraní, která lze označit za sesterská, TASCAM US-2x2 a US-4x4. Jde o sourozence rozdílné velikosti, ale podobného určení. Patří k nim ještě třetí bráška, rozhraní US 16x08, které jsem však v době testování neměl k dispozici. Je to škoda, protože již na první pohled tvoří ucelenou produktovou řadu, přičemž největší z nich již míří do větších studií. Dvě menší rozhraní jsou určena spíše do studií malých nebo domácích, jejich parametry jsou však v každém ohledu profesionální. V následujícím textu se s oběma těmito rozhraními seznámíme. Poznáme, že přes společný základ mají i leccos rozdílného. Společné je jim zejména připojení USB, pracovní vzorkovací frekvence 44,1 - 96 kHz a shodné elektroakustické parametry, vyplývající ze

shodného obvodového řešení. Rozdíly pak spočívají ve vybavě, velikosti a určení. Hlavním prvkem, vizuálně potvrzujícím příbuzenství, je jejich design.

VZHLED A PROVEDENÍ

Obě rozhraní mají shodný design a působí velmi solidním dojmem. Jejich plášť je celokovový, opatřený po obou bočních stranách výrazně žebrovanými bočnicemi, které lze i odejmout. Jejich přítomnost však není samoúčelně estetická, hlavní úlohou je zajistit ergonomickou polohu rozhraní na pracovním stole, kam svou velikostí i provedením patří. Jen na okraj poznamenávám, že největší sourozenec US-16x08 má již rackovou velikost. Mírné naklonění čelního panelu opravdu usnadňuje přístup k ovládacím prvkům. Jsou to regulátory vstupní úrovně jednotlivých kanálů, spínač fantomového napájení společný pro všechny vstupy, přepínač vstupní citlivosti a impedance (Mic-Line / Instrument), poslechový mixer vstup / návrat z DAW a sluchátkový výstup. Na zadním panelu se nacházejí zbylé terminály - napájecí konektor, USB terminál, MIDI in a out a výstupní symetrické terminály TRS. Nic více a nic méně, zejména ne žádná blikající světélka, což svědčí o přímočaré koncepci tohoto zařízení. Je to ale přesně tolik, kolik stačí k běžné práci.

Při tomto vnějším pohledu se již ukazují nejen společné znaky, ale i rozdíly mezi oběma rozhraními. Nejmarkantnější je samozřejmě rozdíl v počtu vstupních a výstupních kanálů, který je ostatně naznačen již typovým označením. Dva vstupy US-2x2 jsou osazeny Combo konektory, které zajišťují symetrické připojení mikrofonních a linkových úrovní a nesymetrické připojení úrovní nástrojových. Pro volbu slouží přepínač na čelním panelu, a to pro každý kanál zvlášť. US-4x4 je řešen odlišně. Každý kanál je osazen oddělenými konektory XLR a TRS. Není to však tak jednoduché - první dva kanály jsou opět přepínatelné (stejně jako v případě US-2x2), konektory kanálu 3 a 4 jsou zapojeny odlišně. Klasický XLR je symetrický mikrofonní, TRS je symetrický linkový. Tato koncepce sice směřuje k co největší univerzalitě co do připojených zdrojů, ale zjistit princip zapojení je možné jen ze schematické kresby v manuálu, který není nijak podrobným a zábavným čtením. Vzpomínky z šera dávnověku mě vedou k magnetofonům NAGRA, kde bylo zapojení označeno u každého konektoru přímo na panelu (i některá moderní zařízení to tak mají), to je však případ výrobků

pro opravdové profesionály. Chápu, že TASCAM musí počítat i s uživateli, kteří chtějí jen zapojit mikrofon a začít zpívat...

Dalším na první pohled viditelným rozdílem je počet sluchátkových výstupů. Zatímco US-2x2 je určen pro práci v tvůrčí klauzuru a vystačí si s jedním sluchátkovým konektorem, US-4x4 umožňuje připojení dvou sluchátek (a třeba i dalších napojených přes sluchátkový zesilovač do dalších linkových výstupů). Rozdíl je i v napájení. US-2x2 si vystačí s napájením ze sběrnice USB, US-4x4 již potřebuje síťový adaptér. Vyvedení vstupních konektorů na čelní panel je sice praktické z hlediska přehlednosti, uvědomíme-li si však velikost konektoru XLR a několika kabelů, které se musí vejít na pracovní stůl, může vzniknout zmatek, pro nějž mají Němci rozkošný výraz Kabelsalat. Celkový dojem z obou těchto výrobků je však velice dobrý a dal by se nejspíš popsat slovy vkusná technická střízlivost.

PROČ SI VYBRAT US- 2X2 A US 4X4

Odpověď na tuto otázku jsem si položil v tomto textu již několikrát. Mimo zmíněnou sympatii ke značce je to objektivnějším pohledem viděno především pro řešení mikrofonních předzesilovačů, které je v obou těchto rozhraních použito. Výrobce dává na svých stránkách výrazně na vědomost, že se jedná o koncept, který nazývá Ultra HDDA Mic Preamp. Osobně jsem vůči takovým názvům dost ostražitý - vzhledem k megaužívání všech těch super a hyper předpon, ale podstatné je to, že vstupní obvody jsou tvořeny diskretními součástkami. Znalci jistě vědí, jaké to má pro elektroakustické vlastnosti vstupních obvodů důsledky. Stejně obvody jsou použity ve vícečetném rekordéru TASCAM HS-P82. Kvalita mikrofonních předzesilovačů je tedy podle mého názoru tím hlavním, co může především zájemce o kvalitní příjem zvuku přesvědčit. Na druhou stranu je však třeba říci, že technické parametry, které výrobce uvádí v manuálu, jsou v dnešní době vlastně standardní a produkty jiných výrobců za nimi nijak nezaostávají, někdy je i předčí. Jenže jak známo, ne vše se dá změřit a některé vynikající vlastnosti (zde záměrně nepoužívám slova parametry), jako například přirozená hudebnost přenášeného signálu, zůstanou tajemstvím výrobce. Ovšem údaj, že šumové parametry těchto rozhraní překonávají

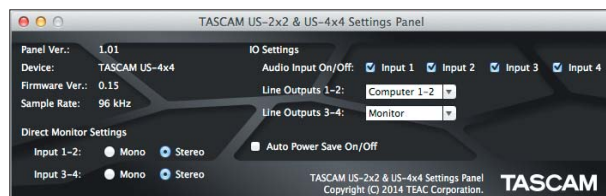
vše v této cenové kategorii, je čistě obchodní a velmi relativní, neboť standardy pomyslných cenových kategorií nikdo nikdy nestanovil.

KONEKTIVITA A INSTALACE

Dalším pozitivem zvukových rozhraní TASCAM US-2x2 a US-4x4 je jejich multiplatformní řešení. Spolupracují nejen se systémy Windows a Mac OS X, ale i Apple iOS. Zejména poslední jmenovaný fakt má pro mnoho potenciálních uživatelů jistě velký význam, protože možnosti využití chytrých telefonů a tabletů jsou stále rozsáhlejší. Stranou nezůstává ani zpracování zvuku nebo přinejmenším jeho záznam. Použití zařízení na platformě iOS přináší větší operativnost a zvukový systém vytvořený z malého kvalitního rozhraní a chytrého telefonu, nebo tabletu, je opravdu lehece přenosný a okamžitě použitelný. Navíc aplikace pro záznam a zpracování zvuku na platformě iOS jsou ve srovnání s počítačovými programy cenově velice lehece dostupné. Záznam zvuku je tedy velmi snadný (nehledě ovšem k míře zvukařských zkušeností uživatele), zpracování může následně proběhnout ve studiu pomocí příslušné DAW.

Instalace rozhraní je zcela bezproblémová v prostředí Mac OS X Mountain Lion, předpokládám, že na platformách Windows a Apple iOS tomu bude stejně. Windows vyžadují instalaci ovladačů a obslužné aplikace, Mac OS potřebuje jen tuto aplikaci, neboť rozhraní se automaticky začlení do systému prostřednictvím Core Audio. Na stránkách výrobce je vše potřebné k dispozici, a to včetně možnosti upgradovat i firmware samotných rozhraní.

Obslužná aplikace je navržena se snahou o co největší jednoduchost. Předpokládá se spolupráce s aplikacemi DAW, protože obslužný software Settings Panel neobsahuje žádný virtuální mixer (který mnohdy bývá zdrojem potíží a chyb obsluhy). Panel obsahuje pouze základní možnosti monitorování, aktivace vstupů a volbu způsobu monitorování. Poslouchat lze pouze návrat signálu z DAW (vhodné pro postprodukční práce) nebo

v módu Monitor mixovat návrat z DAW se vstupními signály a tak zajistit bezlatenční monitoring vhodný pro playbackové natáčení. Nic více ovládat nelze. A opět - pro běžnou práci to naprosto postačí. Pro toho, kdo se hodlá věnovat více tvůrčí práci než nastavování parametrů je to nejlepší řešení. A jak se zdá, právě takové uživatele měl TASCAM na mysli. Pro takové uživatele jsou k rozhraním přibaleny autorizační kódy k odlehčeným verzím aplikací Sonar LE a Ableton live Lite.

ZKUŠENOSTI Z PROVOZU

Jak jsem již uvedl, rozhraní byla testována v prostředí Mac OS X Mountain Lion na počítači iMac. Po celou dobu testování se nevyskytl jediný problém, vše fungovalo prakticky na první zapojení. Pouze při zesilování monitorového linkového výstupu určeného pro aktivní reprosoustavy jsem se delší dobu divil, proč mi sluchátka nehrají...

Test zvukových vlastností probíhal jako vždy subjektivně (aplikace měřících metod patří podle mého názoru do laboratoří a jiných periodik). Poslouchal jsem za stálého porovnávání s rozhraním velmi renomovaného výrobce (podobného určení, ale jiné cenové kategorie - když už jsme u toho) na referenční sluchátka, která používám mnoho let. Závěr je zajímavý: Na první poslech se zvuk a jeho dílčí komponenty zdály být velmi, velmi podobné. Teprve při soustředěném nočním dlouhodobém poslechu jsem zaznamenal větší zvukovou hutnost (nelze však říci větší podíl basů) na úkor průzračnosti a jakéhosi vzhledu do zvuku a o něco užší stereofonní obraz. Pochtivě však musím říci, že jsem poslouchal nahrávku, kterou jsem vlastněma rukama a ušima natočil, takže ji znám opravdu detailně. Mikrofonní vstupy odpovídají tomu, co tvrdí výrobce. Šum je opravdu na hranici slyšitelnosti, škoda, že tento dojem kazí vyšší vlastní šum sluchátkového zesilovače při maximálním zesílení.

ZÁVĚR

Zvuková rozhraní TASCAM US-2x2 a US-4x4 jsou zařízení velice vhodná pro menší nebo domácí pracoviště, zejména taková, kde záleží především na záznamu zvukových signálů. Jako poslechové rozhraní se chovají naprosto standardně, nepřinášejí sice nic převratného, ale příjemně a víceméně objektivně hrají. A to je pro většinu uživatelů z cílové skupiny, pro niž jsou tyto výrobky určeny, podstatné.

Aleš Dvořák